



A jogvédelmi protokollra vonatkozó FOGALOM-TÁR

A fogalomtár a jogvédelmi területeken a jogvédelmi munkára vonatkozó definíciókat tartalmazza. Mindhárom jogvédelmi területre egységesen alkalmazható illetve az egyes jogvédelmi területekre kizárólagosan használt fogalmak is szerepelnek benne.

adatkezelés: 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 3. § (10) bekezdés

adatkezelő: 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 3.§ (9) bekezdése szerint

adatkezelő (betegjog): 1997.évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről 3.§ i) pont

betegjogi képviselő: ellátja az egészségügyi szolgáltatást igénybevevők / betegek, hozzátartozók jogszabályban biztosított jogainak védelmét, segíti őket e jogok megismerésében / érvényesítésében és öröködik a törvényben megfogalmazott betegjogok érvényesülése felett. Betegjogi képviselő az a személy lehet, aki az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ-ról (OBDK) szóló Kormányrendeletben meghatározott nyilvántartásban szerepel. A betegjogi képviselő az egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézménytől független, az OBDK-val munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy.

egészségügyi adat: 1997. évi XLVII. törvény az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről 3. § a) pont

egészségügyi dokumentáció(betegjog): 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 3. § p) pont

egészségügyi szolgáltatás: 1997. CLIV. törvény az egészségügyről 3. § e) pont

egészségügyi szolgáltató: 1997. CLIV. törvény az egészségügyről 3. § f) pont

egészségügyi intézmény: 1997. CLIV. törvény az egészségügyről 3. § g) pont

egészségügyi dokumentációba való betekintés: a betegjogi képviselő az 1997. évi CLIV törvény az egészségügyről 24.§ alapján, a beteg írásos meghatalmazásában foglaltaknak megfelelően segíti a beteget az egészségügyi dokumentáció megismerésében, kikérésében.

Jogvédelmi képviselő iratbetekintési joga, a panaszos által aláírt meghatalmazásba foglalt felhatalmazásának megfelelően, az abban megjelölt konkrét egészségügyi dokumentációra terjed ki.

egyedi ügy (betegjog, ellátottjog): olyan panasz, amely meghatalmazást, személyes adat kezelését, esetlegesen adattovábbítást, személyre szóló választ igényel.

egyeztetés: jogvédelmi képviselő által alkalmazható módszer. Jogvédő által koordinált, vezetett megbeszélés a megkeresés, panasz érintettjei között.

elektronikus út: az elektronikus úton (e-mail) megvalósuló panaszfelvétel és kapcsolattartási forma

ellátott: a szociális alap és szakosított ellátásokat igénybe vevők személy.

ellátottjogi képviselő (ellátottjog): ellátja a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevők / szolgáltatásban részesülők jogainak védelmét, segíti őket e jogok megismerésében / érvényesítésében és örökdik a törvényben megfogalmazott ellátottjogok érvényesülése felett. Ellátottjogi képviselő az a személy lehet, aki az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (OBDK) nyilvántartásában szerepel. A betegjogi képviselő az egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézménytől független, az OBDK-val munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy.

esetkezelés (ellátottjog): az egyéni probléma orvoslása oly módon, hogy a jogvédő tárja fel a probléma okát és egyben segítséget is nyújt annak megoldásában.

érdek: valakinek, valaminek a javát, hasznát szolgáló szükséges, fontos dolog.

észrevétel: az észlelt hiányosság, jogsértés tartalmának megfogalmazása

észrevételezés: a jogvédő figyelemfelhívása / jelzése az egészségügyi, szociális szolgáltatók, gyermekvédelmi intézmények működésével kapcsolatban észlelt helytelen, jogsértő gyakorlatra vagy egyéb hiányosságokra, rendszerszerű hibákra, diszfunkciókra a szolgáltató vezetője szükség esetén fenntartója számára.

etikai vétség: olyan magatartás, viselkedés mely sérti a Jogvédelmi képviselők és / vagy a Magyar Kormánytisztviselői Kar Hivatásetikai Kódexét.

fenntartó (betegjog): 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 3. § w-we) pont

fenntartó (ellátottjog): 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 4. § m - me) pont

fenntartó (gyermekjog): 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 5. § s-se) pont

fogadóóra: a jogvédelmet igénybe venni szándékozók számára hivatalosan közzétett meghatározott időpontban, időtartamban és helyen történő ügyfélfogadás / személyes rendelkezésre állás az egészségügyi és szociális és gyermekvédelmi intézményekben, tájékoztatás és panaszfelvétel céljából.

gondnok: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

gondnok tevékenysége: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

gondnokság fajtái: cselekvőképességet kizáró gondnokság, cselekvőképességet korlátozó gondnokság

gondnokság megszüntetése, módosítása: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

gondnokváltás: törvényes képviselőt ellátó gondnok személyében történő változás valamilyen alapos ok miatt pl. távolság, vagy más a feladat ellátását akadályozó tényező

gyermekjogi képviselő (gyermekjog): ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermekek törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti őket jogaik megismerésében / érvényesítésében, valamint kötelességeik megismerésében és teljesítésében. Kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermekek védelmére. Gyermekjogi képviselő az a személy lehet, aki az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (OBDK) nyilvántartásában szerepel. A betegjogi képviselő az egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézménytől független, az OBDK-val munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy.

gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek (gyermekjog): az a gyermek, akinek számára a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedéseken alapuló ellátást és védelmet biztosítanak a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében. (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, védelembe vétellel, családba fogadással, ideiglenes hatályú elhelyezéssel, átmeneti nevelésbe vétellel, tartós nevelésbe vétellel érintett gyermek)

hatáskör: a jogvédelmi feladat ellátását szolgáló munkamegosztás, meghatározza, hogy az adott ügy intézése során a jogvédő jogosult -e illetve köteles- e eljárni. Az adott ügyben az a jogvédelmi képviselő rendelkezik hatáskörrel, akit a jogszabály az adott típusú ügy intézésére feljogosít, és egyben kötelez.

hozzátartozó: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

illetékesség: a több, azonos hatáskörrel rendelkező jogvédő közül ki az, aki a földrajzi/ területi felosztása alapján az adott ügyben jogosult, illetve köteles eljárni. Az azonos hatáskörrel rendelkező jogvédelmi képviselők közül az a jogvédelmi képviselő jár el, aki az érintett szolgáltatónál a jogvédelmi tevékenység végzésére felhatalmazással bír. Illetékesség hiányában a jogvédelmi képviselő csak külön felhatalmazás alapján járhat el.

intézkedés: a jogvédelmi képviselő jelzése jogsérelem, probléma észlelése esetén a jogsérelem leggyorsabb orvoslására alkalmas személy, vagy hivatal felé.

intézmény (betegjog): 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 3.§ g-gd) pont

intézmény (gyermekjog): 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 5. § u) pont

javaslat jogvédelmi képviselőtől: észlelt hiányosságra adott, szakmailag helytálló válasz megfogalmazása.

javaslattételi jog (gyermekjog): 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 100/A §. (1) bekezdésében meghatározott jogsértések észlelése esetén a gyermekjogi képviselő javaslatot tehet gyermekvédelmi igazgatási bíróság kiszabására a működést engedélyező szerv vagy a gyámhatóság felé. A jogsértés jövőbeni előfordulásának megelőzése érdekében a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartására javaslatot tehet a gyámhivatalnak. A jogsértő személy továbbképzésére a fenntartónak, működtetőnek.

jelzés (ellátottjog): a jogvédelmi képviselő szóbeli, vagy írásbeli értesítési kötelezettsége az adott intézmény / szolgáltató, fenntartó, végső esetben hatóság felé a szociális szolgáltatásban fennálló jogsérelem megszüntetése érdekében

jelzés (gyermekjog): gyermeket/gyermeket érintő jogsértésre hívja fel a figyelmet - számos formája lehetséges - melyet a bejelentő személyétől függetlenül a gyermekjogi képviselő ellenőrzi, és ha indokolt meghallgatja az érintett gyermeket/gyermeket , tájékoztatást kér a szolgáltatótól.

jogsérelem / jogsértés: minden olyan szóbeli, írásbeli, tevőleges vagy mulasztással megvalósuló magatartás vagy állapot (intézkedés, feltétel, utasítás, mulasztás, vagy gyakorlat), amely veszélyezteteti / sérti az egyén alaptörvényben, jogszabályokban, egyéb írott szabályokban meghatározott (a jogvédelmi képviselő hatáskörébe tartozó) jogait.

jogsértett: akivel szemben a helytelen magatartás, jogsértés valamilyen formája megvalósult.

jogvédelem: segítő tevékenység, mindazon jogszabályban meghatározott eljárások összessége, melyet a mindenkori hatályos jogszabályok betartása és/vagy betartatása

érdekében végeznek a jogvédelmi képviselők. Célja: a jogi kiszolgáltatottság csökkentése, a jogérvényesítés folyamatának elősegítése és a jogtudatosság fejlesztése.

jogvédelmi eljárás: a jogvédelmi tevékenység folyamata, a jogvédőnek a megkeresés / panasz beérkezését követő szabályozott intézkedéssorozata.

jogvédelmi eszköz: a jogvédőnek a jogsérelem megelőzésére illetve a már meglévő jogsérelem megszüntetésére irányuló cselekvése / tevékenysége. (pl. egyeztetés)

jogvédő: olyan, megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező és a jogszabályban meghatározott szervezet által alkalmazott személy, aki tudását, készségeit és a jogszabályokban biztosított jogvédelmi eszközöket arra használja fel, hogy más személyek –jelen fogalomtár alkalmazásában: az egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi szolgáltatást igénybevevők - számára segítő szolgáltatást nyújtson jogaik érvényesítéséhez.

jogképesség, cselekvőképesség: 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről

kapcsolattartás: a jogvédőnek a hozzá fordulókcal és a szolgáltatókkal, fenntartókkal, intézményekkel, hatóságokkal, szervekkel, szervezetekkel való folyamatos vagy időszakos kommunikációja.

képviselés: írásbeli meghatalmazással keletkeztetett (gyermekeknél felkérésen, megkeresésen, kirendelésen, törvényen alapuló) jog, melynek és a vonatkozó jogszabályok értelmében, a jogvédelmi képviselő jogosult a meghatalmazó személy érdekében, ügyében eljárni.

korlátozás: veszélyeztető állapot, vagy magatartás esetén elrendelt intézkedés, mely arra irányul, hogy a veszélyeztető helyzet megszűnjön. A korlátozás jogszerű akkor, ha a veszélyeztető állapottal, magatartással arányos intézkedés és annak a vonatkozó jogszabályokban meghatározott végrehajtása és dokumentálása történt meg.

korlátozás speciális formái szociális intézményekben: az életvitelszerű tartózkodásból adódó speciális élethelyzetekben létrejövő veszélyeztető magatartásokhoz igazodó intézkedési formák, melyeket a házirend mellékletét képező korlátozó protokoll tartalmaz.

közeli hozzátartozó (ellátottjog): 1993. évi III. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 4.§ d) pont

különleges adat: 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 3. § (3) bekezdés

meghatalmazás: jogvédő egyedi panaszügyben történő eljárását indító, kötelező, meghatározott tartalmi és alaki kellékekkel bíró okirat (Isd. iratmintatár), mely tartalmazza a panaszos személyes adatait, milyen ügyben, kinél és hogyan, milyen mértékben járhat el a betegjogi / ellátottjogi képviselő. (Isd még: új Polgári Törvénykönyv)

megkeresés: a jogvédőhöz bármilyen formában történő fordulás (pl. személyesen, telefonon, írásban történő)

megkereső : az a személy, aki bármilyen formában a jogvédőhöz fordul, (pl. személyesen, telefonon, írásban)

működtető (gyermekjog): 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 5.§ v) pont

orvosi titok: 1997. évi XLVII. az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről 3. § d) pont

önkéntesség: Az önkéntesség olyan tevékenység, amelyet a személy szabad akaratából, egyéni választása és motivációja alapján, a pénzügyi haszonszerzés szándéka nélkül végez más személy, személyek vagy a közösség javát szolgálva.

panasz: a megkeresésből induló, a jogvédő jogérvényesítési tevékenységét indukáló szóban és/ vagy írásban megtett esetismertetés/ esetleírás

panaszos: az a személy, aki a jogvédelmi képviselőt panaszkezelésre kéri fel

panaszkezelés: a jogvédő jogérvényesítési tevékenységének meghatalmazáshoz kötött azon szakasza, amely a vélt vagy valós jogsértés kivizsgálására és / vagy annak megszüntetésére irányul.

problémamegoldás (ellátottjog): ellentétnek és / vagy konfliktushelyzetnek jogvédelmi eszközzel történő megoldása

segítség a panasz megfogalmazásában: a jogvédő jogérvényesítési tevékenységének meghatalmazáshoz nem kötött szakasza, mely azon személyek számára nyújtott segítség, akik felvetésük, problémájuk, panaszuk megfogalmazásában (szóbeli/ írásbeli) segítségre szorulnak vagy segítséget kérnek annak érdekében, hogy azokat a megfelelő helyre, a megfelelő formában és a megfelelő tartalommal tehessék meg.

segítségnyújtás (betegjog): a betegjogi képviselő jogérvényesítési tevékenységének azon (meghatalmazás nélküli, illetve meghatalmazásos) szakaszai, melyekben segíti a beteget az egészségügyi dokumentációhoz való hozzájutásban, azzal kapcsolatos megjegyzések, kérdések

feltételében és segít a betegnek panasza megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását. A beteg dokumentációjának beszerzéséhez vagy abba való betekintéshez azonban már meghatalmazás szükséges.

segítségnyújtás (ellátottjog): minden olyan tevékenysége az ellátottjogi képviselőnek, mellyel segíti a megkeresőt, hogy problémáját képes legyen önmaga megoldani.

személyazonosító adat: 1996. év XX. törvény a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról 4.§ (4) bekezdés

személyes adat: 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 3. § (2) bekezdés

szociális szolgáltató: 1993. évi III. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 4. §-a (1) bekezdésének g) pont

szociális intézmény: 1993. évi III. a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 4. § h) pont

tájékoztatás: a jogvédőnek azon tevékenysége, mely során a célcsoportot a jogairól, a szolgáltatókat a jogok érvényesüléséről, vagy megsértéséről tájékoztatja, valamint a hozzá forduló megkeresőket a megkeresés tartalma szerint információval látja el, az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok betartása mellett.

ügyintézés: mindazon - protokollokban szabályozott - tevékenységek egymásba kapcsolódó sorozata, illetve azon eljárások összessége, melyeket a jogvédő a segítségnyújtásokra / panaszok kezelésére / észrevételek kezelésére irányuló feladatainak teljesítése érdekében végez.

veszélyeztető állapot, magatartás: 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 188. § d) pont; 192. § illetve 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 94/G. §